

422894, РТ, Алькеевский район, с. Старые
Салманы, Клубная, 1
тел: : 8 (84346) 79-8-49

Адресы: 422894, РТ, Әлки районы, Иске Салман
авылы, Клуб ур., 1
факс: 8 (84346) 79-8-49

РЕШЕНИЕ

Иске Салман авылы

КАРАР

2023 нче елның 13 декабре

91 N

"Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл җирлеге 2018 елның 6 мартындагы төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында" 66 номерлы Иске Салман авыл җирлеге Советы карарына үзгәрешләр керту хакында

2021 елның 11июньдәге "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында" 170-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл җирлеге советы КАРАР ИТТЕ:

1. Әлки муниципаль Иске Салман авыл җирлеге Советының 2018 елның 20 мартындагы "Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл җирлеген төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында" 66 номерлы карары белән расланган (24.08.2018 ел, 19 №, 30.07.2021 ел, 24 №, 09.03.2022 ел, 45 № яңа ред.) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

3 нче бүлекне «йорт хайваннарын һәм кошларын тоту» бүлегә белән 1 нче кушымта нигезендә тулыландырырга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл җирлеге Уставы билгеләнгән тәртип нигезендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми сайтында һәм махсус мәгълүмат стөндларында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл җирлеге башлыгы урынбасарына йөкләргә.

Әлки муниципаль районы
Иске Салман авыл җирлеге
Советы Раисе

Р.Ш.Гизатуллин

Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

1. Әлеге бүлек кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр:

1) хайван хужасы (алга таба - хужасы) физик зат яисә хайван милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган юридик зат;

2) хужасыз хайваннар белән эш итү эшчәнлеге - хайваннарны аулауны хужаларсыз, шул исәптән аларны транспортлауны һәм хайваннар өчен приютларга кичекмәстән тапшыруны үз эченә алган эшчәнлек; хайваннар өчен приютларда хужаларсыз хайваннарны тоту 2018 елның 27 декабрдәгә «Хайваннар белән җаваплы эш итү турында һәм РФнең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 498–ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 7 өлеше нигездә хужасыз хайваннар белән эш итү буенча эшчәнлек хужасыз хайваннарны тоту, шул исәптән аларны транспортлауны һәм хайваннарны приютка кичекмәстән тапшыруны үз эченә алган эшчәнлек; шулай ук хайваннар өчен приютка кERGән хайваннарны хужаларын хужаларсыз тоту; булмаган хайваннарга яңа хужалар эзләү; 2018 елның 27 декабрдәгә «Хайваннар белән җаваплы мөгәмәлә итү һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хақында» 498-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясындагы 1 өлешендәгә 2 пункттыңда күрсәтелгән чаралар үткөргәннән соң, терлекләргә, мотивацияләнгән агрессивлыклардан башка күрсәтмәгән хужаларсыз хайваннарны элеккегә яшәү урыннарына кире кайтару яисә хайваннар белән 2018 елның 27 декабрдәгә «Хайваннар белән җаваплы мөгәмәлә итү һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хақында» 498-ФЗ номерлы Федераль законның 18 маддәсенә 1 өлешенә 5 пункты нигездә мәрәҗәгәт итү; хайваннар өчен приютларда урнаштыру һәм аларда хайваннарны хужалары булмаган килеш тоту, алар мондый хайваннарны элекке яшәү урыннарына кайтара алмыйлар, мондый хайваннарны яңа хужаларга бирү яисә табигый үлем килгән мизгелгә кадәр; 2018 елның 27 декабрдәгә "Хайваннар белән җаваплы мөгәмәлә итү һәм аларга үзгәрешләр кертү хақында" 498-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясындагы 7 һәм 8 өлешләргә нигездә 2018 елның 27 декабрдәгә "Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 498–ФЗ номерлы Федераль законы.

3) тоткынлыкта тотылган яки кулланыла торган кыргый хайваннар (алга таба - ирексез кыргый хайваннар), аларның яшәү тирәлегеннән алынган (шул исәптән башка дәүләтләрдән Россия Федерациясә территориясенә кертелгән) кыргый хайваннар, мондый хайваннарның токымнары (шул исәптән аларның гибридлары);

4) йорт хайваннары- хужасы - физик зат, аның вакытлыча яки даими күзәтү астында һәм тоту урыны булмаган хайваннарны (хайваннарны исемлегенә кертелгән хайваннардан тыш), зоопарклар, зоосадлар, цирклар, зоотеатрлар, дельфинарийлар, океанариумнар булган хайваннары;

5) хайваннар белән рәхимсез мөгәмәлә- хайваннарның үлеменә, җәрәхәтләнүенә яисә хайванның сәламәтлегенә башка зыян китерүгә (шул исәптән хайваннарны ачлыктан, сусаудан, кыйнаудан, башка гамәлләрдән җәфалауга), әлеге Федераль законда, башка Федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актларында билгеләнгән хайваннарны тоту төлөпләрен бозуга (шул исәптән хайван асраудан баш тартуына), китергән яки китерергә мөмкин булган хайваннарның сәламәтлегенә зыян китерә торган хайваннар яисә сәламәтлеге өчен куркыныч хәлдә булган хайванга ярдәм итү мөмкинлеге булган очракта, каршы килмәү;

6) хужасы булмаган хайван –хужасыс хайван яисә хужасы билгесез булган хайван;

7) хайваннарны мәдәни-тамаша максатларында файдалану хайваннарны мәдәният, ял һәм күңел ачу өлкәсендәге эшчәнлекне башкарганда (шул исәптән зоопаркларда, зоосадларда, циркларда, зоотеатрларда, дельфинарийларда, океанариумнарда), хайваннар күргәзмәләрендә, спорт ярышларында, реклама житештерү процессында, кинематография әсәрләре ижат иткәндә, фото - һәм видеопродукция житештергәндә, телевидениедә, мөгърифәтчелек эшчәнлегендә, демонстрация максатларында (шул исәптән ваклап сату урыннарында, жәмөгәт туклануы хезмәтләре күрсәтү урыннарында) файдалану;

8) хайванны тоту урыны -хужасы тарафыннан куллана торган бинасы, төзелеше, корылмасы, бина яисә хайван тәүлек дэвамында вакытының күп өлешен үз эченә алган территория;

9) хайваннар белән эш итү - хайваннарны тоту, алардан файдалану (куллану), хайваннар белән хужаларсыз эш итү һәм әлеге Федераль законда каралган башка эшчәнлекне , шулай ук хайваннарга карата башка аларның тормышына һәм сәламәтлегенә йогынты ясый торган гамәлләр кылу;

10) потенциал куркыныч этләр- билгеле бер токымдагы этләр, аларның гибридлары һәм кеше тормышы һәм сәламәтлеге өчен потенциал куркыныч тудырган һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан расланган потенциал куркыныч этләр исемлегенә кертелгән башка этләр;

11) хезмәт хайваннары - дәүләтнең оборонасын һәм иминлеген тәэмин итү, жәмөгәт тәртибен саклау һәм жәмөгәт иминлеген тәэмин итү, хәрби, мөһим дәүләт һәм махсус объектларны, халыкның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүче объектларны, транспорт, коммуникацияләр һәм элемент, энергетика объектлары һәм башка объектлар, шулай ук Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән башка максатларда;

12) шартлар булмаганда - хайваннарның ясалма төзелгән яшәү шартлары, алар махсус жиһазландырылган урыннардан читтә аларның ирекле хәрәкәт итү мөмкинлеген юкка чыгара һәм алар вакытында хайваннарның тормышы кешегә бөйлә.

1.2. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту:

1.2.1. Авыл хужалыгы хайваннарның (бозаулар, сарыклар, кәжәләр, дуңгызлар һәм башкалар) торак пунктында яшәүчеләрнең һәм кошларның эчтәлегә йорт янындагы кишәрлекләре булган шәхси торак йортлар территорияләрендә тоту рөхсәт ителә. Хайван хужасы аның биологик үзенчәлекләре нигезендә тотарга, аны караучысыз, ризыксыз һәм сусыз калдырмаска, кыйнамаска һәм хайван авырган очракта вакытында ветеринария ярдәменә мөрәжәгать итәргә тиеш. Тире һәм хайван итен файдалану максаты белән мәчеләр һәм этләр үрчетү тыела.

Йорт хайваннарын тоту урыннары, йорт хайваннарының шәхси ихтыяжларын исәпкә алып, шул исәптән урын, температура, яктырту, вентиляция дө төзекләндереләргә тиеш.

1.2.2. Күрше йорт участогы чигенә кадәр санитар-көнкүреш шартлары буенча йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өчен төзелештән 4 метрдан ким булмаска тиеш;

1.2.3. Йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өчен корылмаларны бары тик бер - ике фатирлы йортларга гына кушып, аларны торак бүлмәләрдән кимендә өч ярдәмче бина белән изоляцияләү рөхсәт ителә; шул ук вакытта йорт хайваннары һәм кошлары өчен биналар йортның ишегеннән 7 метрдан да якынак булмаган тышкы ишеге булырга тиеш;

1.2.4. Шөһәр яны зонасында аз катлы төзелеш территорияләрендә күпфатирлы йортларда яшәүчеләр өчен йорт хайваннары һәм кошлары өчен хужалык корылмалары торак берәмлекләрдән читтә бүленергә мөмкин;

1.2.5. Жир кишәрлегендә йорт хайваны карап тотканда, аның өчен әлеге Кагыйдәләрнең 4.2.1 пункттындагы икенче абзацында билгеләнгән таләпләргә жавап бирә торган, аны тоту өчен жайлаштырылган бина төзелергә тиеш.

1.2.6. Барлык продуктив хайваннар (эре мөгезле терлек, кәжә, сарык, дуңгыз, куян, ат) гражданның яшәү урыны буенча ветеринария учреждениеләрендә – хайваннар хужалары мәжбүри теркәлەرә һәм ел саен яңадан теркәлەرә тиеш;

1.2.8. Йорт хайваннарын чыгару жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында, хужасы күзәтүендә яисә аның кушуы буенча башка зат күзәтүдән рөхсәт ителә;

4.2.9. Йорт хайваннарын йөртү 7.00 сәгатьтән 22.00 сәгатькә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта чыккан очракта, хужалар урамнарда һәм йорт ишегалларында тынлыкны тәэмин итү чаралар күрергә тиеш;

1.2.10. Этләрне торак һәм изоляцияләннгән биналардан гомуми ишегалларына һәм урамга бары тик кыска аркан һәм муенса белән генә чыгарырга мөмкин, өч айлык көчөкләрдән тыш;

1.2.11. Тыелган:

- хайваннарны балалар майданчыкларына, мәктәп территорияләренә, балалар бакчаларына, ашханәләргә, поликлиникаларга, азык-төлек кибетләренә кертергә;
- авыл пляжларында йорт хайваннарын куып йөртү һәм аларны сулыкларда коендыру;

- хайваннарны учреждениеләргә, тыелган язулар булганда кертергә; торак пунктлар территориясендә хайваннарны һәм кошларны озата бармыйча чыгарырга;

- исерек хәлдәге шулай ук ундүрт яшькә житмәгән затларга хайваннарны урамда йөртмәскә.

1.2.12. Хужалар йорт хайваннарын һәм кошларын ишегалларында, тротуарларда, урамнарда, паркларда, газоннарда, балалар майданчыкларында, скверларда, майданнарда, шулай ук торак йортларның подъездларыдан пычратуга юл куймаска тиеш. Этләр, мөчеләр һәм башка вак хайваннар чыккан очракта, хужаның үзе белән йорт хайваннарының чүп контейнерларына чыгарылырга тиеш табигий тизәкләрен тулысынча жыештыруны тәэмин итә торган булырга тиеш;

1.2.13. Этне тезгеннән бары тик йөрү урыннарында гына төшерергә мөмкин. Махсус билгеләннгән майданчыклар булмаганда, жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган буш урыннарда, калкулыкларда һәм башка урыннарда йөрергә рөхсәт ителә.

1.2.14. Этләрне дрессировкалау бары тик яхшы көртәләннгән майданчыкларда яки авыл жирлегә территориясендә генә үткөрелергә мөмкин.

1.2.15. Торак пункт территориясендә йорт хайваннарын һәм кошларын көтүлек тыела. Йорт хайваннарын юлларда тәүлекнең якты вакытында гына куып чыгарырга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынарак юнәлтәргә кирәк. Йорт хайваннарын туфрак юллар буенча куып йөрү мөмкинлегә булганда, асфальт түшәлгән юлларыннан һәм сукмаклардан алып баруы тыела;

1.2.16. Умарталарны тоту урыннары (алга таба умарталар) түбәндәге ераклыкларга урнаштырылырга тиеш:

а) бакыр эшкөртү предприятиеләреннән, кондитер һәм (яисә) химия продукциясә житештерү предприятиеләреннән, аэродромнардан, хәрби полигоннардан, тимер юлларны аерып чыгару полосасы чикләре, 110 кВ көчәнәшле электр тапшыру линияләреннән, медицина оешмалары, мәдәният оешмалары, мөгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалары, балалар ялы оешмалары һәм аларны сәламәтлөндерү оешмалары, балалар өчен социаль хезмәтләр, социаль тернөклөндерүгә мөхтаж балигь булмаганнар өчен махсуслаштырылган учреждениеләр житештерү буенча 100 метрдан да ким булмаска;

б) торак пунктларда яки гражданныр үз ихтыяжлары өчен бакчачылык яисә яшөлчөчөлөк территориясен (алга таба - бакчачылык яисә яшөлчөчөлөк территориясә) урнашкан күршә жир кишөрлекләре чикләреннән 3 метрдан да ким булса, очучыларны өлегә кишөрлекләр чикләреннән капма-каршы якка юнөлтөп яисә, күршә жир кишөрлекләреннән умартачыклар аерылып чыгу белән кимендә 2 метрдан да ким булмаган биөклөктөгә тоташ койма белән аеру шарты белән, очучылар ара һәм юнөлөшө буенча чиклөлүлөрсөз;

в) башка төрдөгә хайваннар, шул исөптән кошларны да кертеп, тотылган биналардан кимендә 3 метр күлөмдә, очучыларны бу биналардан капма-каршы якка юнөлткөн яисә, умарталыкларының башка төрдөгә хайваннар, шул исөптән кошларны да кертеп, билгелө биналардан 2 метрдан да ким булмаган биөклөктөгә тоташ койма белән аеру шарты белән очучыларының ара һәм юнөлөшө чиклөлүлөрсөз.

Күрсәтелгән таләп торак пунктлар яки бакчачылык яисә яшелчәчелек территорияләре чирикләреннән тыш урнашкан (хужалыкларда тотылган хайваннардан тыш) башка төрдәге хайваннар булган биналарга кагыла.

1.2.17. Торак бинада йорт хайваның караган очракта, аның хужасы әлеге торак бинада яшәүче гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, санитар-эпидемиологик һәм ветеринария кагыйдәләрен, шулай ук торак биналардан файдалану кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

1.2.18. Берничә гаилә яши торган торак бинада йорт хайваннарын тоту бары тик күрсәтелгән гаиләләрнең балигы булган барлык өгзәлләреннән язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Күпфатирлы йортта тоту өчен потенциал куркыныч токимлы этне тоту йчен шулай ук этне потенциал куркыныч токимлы планлаштырылган торак бина белән бер подъездда урнашкан торак биналарда яшәүче балигы булган күпчелек гражданның язма ризалыгын алу таләп ителә. Әлеге өлештә күрсәтелгән таләпләр йомышчы этләренә торак уранның тоту очрақларына кагылмый.

1.2.19. Жир кишәрлегендә тотылган эт бәйләнештә яисә тирә-юндәгеләрнең иминлеген тәмин итү өчен вольерда булырга тиеш. Әгәр жир участогы этнең үз-үзеннән чыгуына юл куймаган ысул белән әйләндереп алынган булса, этне жир кишәрлегендә бәйләмичә һәм вольердан тыш тоту рөхсәт ителә. Жир кишәрлеге территориясенә кергәндә этнең жир кишәрлегендә булуы турында кисәтү язу куелырга тиеш.

4.2.20. 2019 елның 27 декабрендәге «Татарстан Республикасында хайваннар белән эш итү өлкәсендә аерым мәсьәләләргә җайга салу турында» 120-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда 1.2.18 пунктндагы таләпләргә теркәлгән күпфатирлы йорт этләреннән торак урыннарда торы очрақларына кагылмый.

1.3. Йорт хайваннары һәм кош-корт хужалары түбәндәгеләргә үтәргә тиеш:

1.3.1. Хайваннарның авыруларын кисәтүне һәм ветеринария-санитария мәнәсәбәтләрендә иминлекне тәмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын хайваннар килеп чыккан продукцияне кисәтүне, әйләнә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратуга юл куймауны тәмин итә, шулай ук ел саен үткәрелә торган кабат теркәлү чорында мәҗбүри дөвалау-профилактика чараларын үткәргә;

1.3.2. Хайваннарның кайда булуын, аларның авыл территорияләрендә булуларына юл куймыча, даими тикшереп торыны гамәлгә ашырырга;

1.3.3. Хайваннар авырганда һәм аларның өлеме очрагында, шулай ук гадәти булмаган үз-үзләрен тотышлары вакытында кичекмәстән ветеринария учреждениеләргә белгечләренә хәбәр итәргә. Алар килгәнче, авыруда шикләнелгән хайваннарны изоляцияләргә;

1.3.4. Хайваннарны ветеринария белгечләргә таләпләргә буенча тикшерү, диагностик тикшеренүләр, саклагыч прививкалар һәм дөвалау-профилактик эшкәртү өчен бирергә;

1.3.5. Үлгән терлекне махсус билгеләнгән урыннарда махсуслаштырылган оешма белән күмәргә.

1.3.6. Үз территориясендә сакчы этләргә булган оешмалар түбәндәгеләргә бурычлы:

- этләргә гомуми нигезләрдә теркәү;
- этләргә нык бәйлән килеш тоту;
- хайваннарга килүчеләрдән файдалану мөмкинлеген юкка чыгарырга;
- территориягә кергәндә кисәтүчә язу булган очракта, этләргә ялгаудан эшне туктатканнан соң яисә гомуми куллану территориясеннән читтә көртәләнгән территориядә, генә яхшы әйләндереп алынган территориядә генә җибәрергә.

1.4. Җаваплылык:

1.4.1. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш;

1.4.2. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлек хужалары яшел үсентеләр бозудан һәм терлек тотуга тотылган чыгымнарны каплай;

1.4.3. Йорт кәжәләре бары тик капка төбәндәге территориясендәге утарларда яисә кәтүлекә хужалар күзәтүендә астында гына тотыла;

1.4.4. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен җаваплыкны аларның хужалары гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә алып баралар;

өләге Кагыйдәләрне бозган өчен хайван хужалары административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә җаваплы булалар;

1.4.5. Хайваннар белән рәхимсез мөгамәлә кылу рөхсәт ителми:

- сәләмәт хайваннарны алга таба карап тоту мөмкин булмаганга, аларны үтереп ташлау тыела;

- хайваннар белән рәхимсез мөгамәләдә яисә урамга ташланган хайван өчен гаепле зат административ җаваплылык йөртә, ә РФ Жинаять кодексында каралган очрақларда- жинаять җаваплылыгы.

4.4.6. Хужасы йорт хайванныннан баш тартканда, хужа хайванның киләчәк язмышын хәл итәргә тиеш: сатарга, бүләк итәргә, ветеринария хезмәте аша чыгарырга һ. б.

1.5. 1.5. Караучысыз хайваннарны тоту:

1.5.1. һәрбер хайван хужаның милке булып тора һәм, һәр милек кәбек үк, закон белән саклана;

1.5.2. Төрлек хужалыктан суд карары буенча гына тартып алырга мөмкин.

1.5.3. Жәмәгать урыннарында озатып йөрүче затлардан башка хайваннар, кибетләр, даруханәләр, көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре, поликлиникалар һәм башка урыннарда калдырылган этләрдән тыш, тотылырга тиеш.

1.5.4. Күзәтчелексез хайваннарның аулау мондый хайваннарны ачыклаган махсуслаштырылган предприятие яисә җирле үзидарә органнары белән төзелгән шартнамә буенча башка азат тарафыннан җитештереләргә мөмкин;

1.5.5. Күзәтчесез хайваннарны аулау шартлары җирле үзидарә органнары (заказчы) һәм хайваннарны алуыны башкаручы зат (подрядчы)а асында шартнамә нигезендә регламентташтырыла;

1.5.6. Хайваннарны аулауанда гуманлылык нормаларын үтәргә кирәк;

1.5.7. Күзәтчелексез хайванны аулауны башкарган зат аны тоту өчен шартлар булмаса, хайван моның өчен кирәкле шартлары булган һәм күзәтчесез хайваннарны тоту өчен җирле үзидарә органнары белән шартнамә төзегән махсуслаштырылган оешма тотуга тапшырырга тиеш. Тоткарланган хайван махсус журналда теркәлә;

1.5.8. Төрлек вакытлыча тоту пунктында тотыла һәм хужага, хужага аның гаризасы буенча, хужага хужасыз хайванны аулауга һәм хужасыз хайваннарны асрау буенча махсуслаштырылган оешма хезмәтләренә чагымнарын түләгәннәнсоң кайта. Хайваннар хужалары кирәкле очрақларда күрсәтелгән ветеринария ярдәме өчен төрлекләренә аулау, транспортировка, карау, ашату чыгымнарын каплайлар;

1.5.9. Өгәр дә күзәтчелексез калган йорт хайваннарын аулаудан соң алты ай эчендә аларның хужалары табылмаса яисә аларга үз хокукларын белдермәсә, хайваннарның асрауда һәм файдалануда булган зат аларга милек хокукы ала;

Бу затның үз милкәнә кәргән хайваннарны алудан баш тартканда, алар муниципаль милеккә кәре һәм кызыксынучы затларга сатыла яисә тиешле документлар төзеп, ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә юкка чыгарылырга һәм утильләштереләргә тиеш;

1.5.10. Тотылган күзәтчесез хайваннарны тотуга һәм файдалануга тапшырылган зат аларны тиешенчә дәрәжәдә тотарга һәм, гаепле булуы исбатланган очрақта, аларның үләме өчен гамәлдәге законнар нигезендә җавап бирергә тиеш;

1.5.11. Ташланган күзәтчесез хайванны тоту түләүле нигездә башкарыла. Өләге әчтәлекне гамәлгә ашыручы затка чыгымнарын каплау хайванны тапшырганда расланган калькуляция нигезендә милекче тарафыннан башкарыла. Калькуляция җирле үзидарә органнарының норматив-хокукий акты белән раслана;

1.5.12. Катлаулы рәвештә тыела:

- хайваннарны фатирлардан һәм хосусый йорт биләмәләре территориясеннән тиешле суд карарыннан башка тартып алырга;

- этләрне кибетләрдә, даруханәләрдә, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләрендә бөйдән төшерергә.;

- приманкаларны һәм отлауның башка чараларын ветеринария органнары такъдименнән башка файдалану;

1.5.13. Хайваннарны миләкчегә тапшыру аның гаризасы нигезендә, моның өчен житәрлек нигезләр булганда гамәлгә ашырыла. Бу очракта хайван хужасының паспорты, шаһит күрсәтмәләре, ветеринария табибы белешмәсе һ. б. нигез булырга мөмкин.

1.6. Йорт хайваннары хужаларының жәмәгать тәртибен үтәвен, әлегә Кагыйдәләрне үтәү буенча контрольне жирле үзидарә органнары, торак-эксплуатация органнары, санитар-эпидемиологик һәм ветеринария күзәтчеләге учреждениеләре, эчке эшләр органнары, шулай ук әлегә максатлар өчен булдырылган хезмәтләр һәм гамәлдәге законнар нигезендә башка затлар гамәлгә ашыра.